

ZPRAVODAJ VESELICE

červen 2017 • 48

1. Slovo starosty obce Veselice
2. Plnění rozpočtu obce a hospodaření obce za rok 2016
3. Rozpočet obce na rok 2017
4. Rubrika obce Řitonic:
 - slovo starosty obce Řitonic
 - činnost SHD Řitonic v roce 2017
5. Co nového na veselické farmě
6. Vánoční mše v kostele v Řitonicích
7. Představení nového veselického domu rodiny Sukových
8. Ptactvo našeho blízkého okolí Čížek lesní (Carduelis Spinus)
9. Za zvěří našich polí, luk a lesů Bobr evropský (Castor fiber)
10. Oznámení o ukončení obou rubrik a poděkování oběma dopisovatelům.
11. Med a skořice
12. Černá kronika obce Veselice a okolí - OO PČR Dobrovice
13. Informace ze života v naší obci
14. Informace z činnosti OÚ Veselice
15. Z činnosti SPOZ
16. Společenská kronika
17. Čtenářské dopisy a ohlasy
18. Příspěvatelé na časopis
19. Tiráž

Vážení spoluobčané, vážení čtenáři.

Po půlroční pauze a po letošní, poněkud tužší zimě, opět vychází Zpravodaj Veselice. V tomto čísle najdete zprávu o hospodaření obce za minulý rok a o rozpočtu na rok letošní a celou řadu dalších zajímavých zpráv a informací.

V předvánočním čase uspořádal Sbor pro občanské záležitosti při Obecním úřadě Veselice pro naše děti Mikulášskou nadílku. Před obecním úřadem se sešli děti a dospělí v hojném počtu. Vystoupení dětí s přednesem básniček a zpěvu se všem líbilo.

Obecní zastupitelstvo rozhodlo o nákupu 50 kusů nových židlí do sálu hospody. Dále byly zakoupeny 3 velké odpadkové koše do čekáren autobusů a před budovu Obecního úřadu. Zastupitelstvo obce rozhodlo o zadání zhotovení prováděcího projektu na opravu místních komunikací. Projekt bude sloužit pro výběrové řízení, pro vybrání zhotovitele díla - Oprava místních komunikací.

V současné době (12. 5. 2017) je podán na Katastrálním úřadě v Mladé Boleslavi návrh na vklad na pozemky, které obec získá nákupem od pana Mgr. Tomáše Fraňka a paní Mgr. Pavlíny Fraňkové. Jedná se o pozemky: část cesty na návsi s budovou váhy, parcela na níž stojí vodojem a část pole zvané cihelna (spodní část u silnice). Obec zároveň prodala manželům Fraňkovým i některé další pozemky.

Obecní zastupitelstvo bylo seznámeno s výsledky kvality vody v obecním vodovodu:
Pitná voda vyhovuje normám.

Dále byla podána žádost majitelů chat o vybudování vodovodního řadu pro 11 chat. U vodovodu ještě zůstanu. V nejbližší době budou vyměněny vodoměry, a zároveň bude navýšena cena za dodanou vodu. O tom všem budete včas informováni.

Na závěr vám všem přeji krásné prožití letní dovolené, ať už ji strávíte kdekoli. Přeji pevné zdraví - ať se Vám vše daří.

Miroslav Pažout, starosta obce

PLNĚNÍ ROZPOČTU A HOSPODAŘENÍ OBCE ZA ROK 2016

PŘÍJMY			
Text	schválený rozpočet	upravený rozpočet	plnění k 31. 12. 2016
Daň z příj. fyz. osob ze závis. č.	300 000,00	330 000,00	336 324,29
Daň z příj. fyz. os. z sam. výd. č.	250 000,00	355 441,59	355 441,59
Daň z příj. fyz. os. z kapit. výn.	30 000,00	33 000,00	33 379,00
Daň z příjmů právnických osob	300 000,00	345 349,16	345 349,16
Daň z přidané hodnoty	600 000,00	600 000,00	632 861,81
Poplatek za komunální odpad (dlužné z minulých let)		1 660,00	1 660,00
Popl. za prov. sys. likv. kom. odp.	90 000,00	90 000,00	81 000,00
Poplatek ze psů	2 000,00	2 000,00	1 605,00
Odvod z loterií a her krom VHP	5 000,00	7 000,00	6 462,51
Správní poplatky	500,00	500,00	70,00
Daň z nemovitých věcí	210 000,00	210 000,00	217 595,73
Dotace volby 2016	9 182,00	9 182,00	
Dotace - správa.	44 000,00	44 000,00	44 000,00
Vodné	470 000,00	490 000,00	492 391,56
Pronájem hrobového místa	1 350,00	1 350,00	
Zpětný odběr komunálních odpadů	15 000,00	20 000,00	17 118,00
Příjmy z pronájmu pozemků	7 100,00	7 100,00	7 074,00
Příj. z pronáj. ost. nemovitostí	1 400,00	3 000,00	3 000,00
Přijaté neinvestiční dary (příspěvek OÚ Řitovice na ZV)		1 000,00	1 000,00
Příjmy z prodeje pozemků		3 175,00	3 175,00
Příjmy z úroků (část)	15 000,00	15 000,00	4 415,53
Příjmy celkem	2 340 000,00	2 568 757,75	2 594 455,51

VÝDAJE			
Text	schválený rozpočet	upravený rozpočet	plnění k 31. 12. 2016
Provoz veřej. silniční dopravy	435 000,00	435 000,00	32 628,12
Pitná voda	75 000,00	77 400,00	48 780,29
Odvád. a čist. odp. vod, na. s kal	100 000,00	100 000,00	
Rozhlas a televize	10 000,00	10 000,00	
SPOZ	15 000,00	15 000,00	14 311,00
Veřejné osvětlení	45 000,00	64 000,00	46 107,91
Sběr a svoz komunálních odpadů	130 000,00	130 000,00	121 220,00
Péče o vzhled obcí a veř. zeleň	12 500,00	22 500,00	19 924,00
PO - dobrovolná část	40 000,00	30 235,00	9 925,00
Zastupitelstva obcí	141 000,00	147 119,00	146 437,00
Volby do zast. územ. samospr. cel		9 182,00	9 182,00
Činnost místní správy	186 350,00	267 830,73	241 175,47
Obec. příj. a výd. z fin. operací	3 500,00	3 500,00	3 173,80
Pojištění funkčně nespécifik.	12 100,00	12 100,00	12 078,00
Výdaje celkem	1 205 450,00	1 323 866,73	704 942,59

Stavy a obraty na bankovních účtech			
Název	počáteční stav	konečný stav	změna stavu
KB č. ú. 35429-181/0100	969 878,00	790 916,19	- 178 961,81
KB č. ú. 107-4576580237/0100	7 058 687,36	9 063 102,89	+2 004 415,53
ČNB č. ú. 94-11515181/0710	176 835,15	240 894,35	+64 059,20
Celkem	8 205 400,51	10 094 913,43	+1 889 512,92

Rozpočet byl během roku 2016 upraven 9 rozpočtovými opatřeními.

Kompletní výsledky hospodaření obce budou zveřejněny v Závěrečném účtu obce za rok 2016, který bude vyvěšen na úřední desce.

K datu uzávěrky neproběhlo konečné přezkoumání hospodaření obce, po kterém se závěrečný účet sestavuje a schvaluje.

Marcela Šafránková

ROZPOČET NA ROK 2017

Schválen na zasedání zastupitelstva obce dne 27. 3. 2017		Správa – pronájem prostor	2 500,00
		Úroky z vkladů	4 500,00
Příjmy celkem	2 264 300,00	Nedaňové příjmy celkem	204 100,00
V tom: Daňové příjmy	2 014 000,00	Neinvestiční příj. dotace ze SR na správu	46 200,00
Nedaňové příjmy	204 100,00	Přijaté dotace celkem	46 200,00
Přijaté dotace	46 200,00		
Výdaje celkem	1 697 450,00	CELKEM PŘÍJMY	2 264 300,00
V tom Běžné výdaje	1 697 450,00		
Přebytek	566 850,00		
PŘÍJMY:		VÝDAJE	
Název	Hodnota v Kč	Název	Hodnota v Kč
Daň z příjmu fyz. osob ze záv. činnosti	335 000,00	Provoz veř. sil. dopravy	835 000,00
Daň z příjmu fyz. osob ze sam. činnosti	355 000,00	Pitná voda	178 000,00
Daň z příjmu fyz. osob z kap. činnosti	30 000,00	Místní rozhlas	10 000,00
Daň z příjmu právnických osob	350 000,00	Záležitosti kultury	15 000,00
DPH	630 000,00	Veřejné osvětlení	64 000,00
Poplatek za likvidaci TKO	85 000,00	Sběr a svoz komunálního odpadu	130 000,00
Poplatek ze psů	2 000,00	Péče o vzhled obcí a veř. zeleň	14 500,00
Odvod výtěžk. z loterií	6 500,00	Požární ochrana (dobrovolná část)	41 000,00
Správní poplatky	500,00	Zastupitelstva obcí	148 000,00
Daň z nemovitosti	220 000,00	Činnost místní správy	246 350,00
Daňové příjmy celkem	2 014 000,00	Služby peněžních ústavů	3 500,00
		Pojištění	12 100,00
Pitná voda – vodné	170 000,00	CELKEM VÝDAJE	1 697 450,00
ECO – COM – zpětný odběr	20 000,00		
Správa – pronájem pozemků	7 100,00		

Marcela Šafránková

RUBRIKA OBCE ŘITONICE

Obec Řitonice v roce 2016 – slovo starosty

Vážení čtenáři,
v následujících řádcích se pokusím Vám, čtenářům časopisu Zpravodaj Veselice, ve stručnosti sdělit, co se ve Vaši sousední obci v minulém roce událo:

Obyvatelé

Jubileum:

92 let oslavil pan Josef Pavlíček (nejstarší občan obce) a 85 let jeho paní Anna Pavlíčková;
70 let slavila naše dlouholetá kronikářka paní Hana Křečková.

Narození:	0
Úmrtí:	0
Počet obyvatel k 31. 12. 2016:	80
Odhlášení z trvalého pobytu:	4
Přihlášení k trvalému pobytu:	1

Hospodaření obce

V roce 2016 obec hospodařila v souladu se schváleným rozpočtem. Během roku bylo schváleno 9 rozpočtových opatření, zastupitelstvo se na veřejném zasedání sešlo 8krát. Hospodaření obce v roce 2016 nezaznamenalo

výrazných výkyvů, nicméně se nepodařilo ukončit zhotovení nového územního plánu, takže položka ve výši cca 90 000 Kč musí být převedena do rozpočtu roku 2017.

Výdaje celkem: rozpočet:	1 854 000,00 Kč
skutečnost:	1 398 697,64 Kč

Příjmy celkem: rozpočet:	902 700,00 Kč
skutečnost:	1 139 787,86 Kč
Stav účtu vedeného u KB	
Mladá Boleslav ke dni 31. 12. 2016:	3 053 345,85 Kč
Stav účtu vedeného u ČNB	
Praha ke dni 31. 12. 2016:	175 446,58 Kč.

V květnu vznikly v obci obavy, že zastupitelstvo obce nehospodaří, v souvislosti s rekonstrukcí obecního úřadu, odpovídajícím způsobem. V důsledku toho vznikla petice, k níž se připojila řada obyvatel obce. Zastupitelstvo s politováním došlo k závěru, že petiční výbor si nevyžádal při přípravě petice relevantní podklady od obecního úřadu.

Rozpočet obce na rok 2016 byl schodkový ve výši 951 300,00 Kč, skutečný schodek činil však 258 909,78 Kč, což je také důkazem toho, že petice se zabývala nepodloženými údaji.

Kostel

Těší nás, že proběhla první etapa opravy střechy kostela. Římskokatolická farnost Řitonice (RKF) získala dotaci od Ministerstva kultury 300 000 Kč, zbývající část úhrady celkové částky 558 664 Kč financovala RKF Řitonice, Biskupství litoměřické a obec se podílela prostřednictvím pořádání benefičních koncertů. Na základě darovacích smluv bylo poskytnuto z koncertů 44 000 Kč (koncert Ondřeje Rumla a Česká mše vánoční), 10 000 Kč na účel opravy střechy kostela darovala obci Řitonice i obec Veselice. Na tomto místě bych rád upozornil vážené čtenáře, také na pozoruhodný článek pana L. Matouška „Vánoční mše v kostele v Řitonicích“, přinášející mnoho poučných a pro mnohé z nás zatím neznámých informací z historie našeho kostela.

Společenské dění v obci

- Tříkrálová sbírka se konala 9. 1. 2016 – vybralo se 2 932 Kč
- SDH (podrobnější údaje naleznete v příspěvku jednatele SDH Řitonice pana B. Křečka)
 - > tradiční hasičský bál – 23. 1. 2016

> okrsková hasičská soutěž

- pálení čarodějnic
- velikonoční drkání
- letní zábavy: 4. 7. 2016, 16. 7. 2016, 6. 8. 2016 poutová a 20. 8. 2016
- dětské letní odpoledne při příležitosti zahájení prázdnin 2. 7. 2016 ve spolupráci s SDH Řitonice (poděkování pí Šafrové a Novákové)
- Benefiční koncerty ve prospěch záchrany kostela sv. Štěpána
 - > 7. 8. 2016 Ondřej Ruml „Pro střechu kostela sv. Štěpána“
 - > 28. 12. 2016 Česká mše vánoční Jakuba Jana Ryby (ReBelcanto Pardubice se svými hosty)
- 4. 12. 2016 Mikulášská nadílka provázená průvodem za kočárem s Mikulášem a andělem byla vítaným oživením této každoroční tradice

Na závěr bych chtěl popřát všem Veselákům po celý letošní rok hodně zdraví a pohody a nám všem dohromady i nadále dobrou spolupráci.

Josef Pavlíček,
starosta obce Řitonice

ČINNOST SDH ŘITONICE V ROCE 2017

Do roku 2017 jsme vstoupili pod vedením dlouhodobého starosty p. Josefa Šíby.

Je skutečností, že jeho neutuchající starost o chod a dobrou činnost sboru dobrovolných hasičů (dále jen SDH) trvá pod jeho vedením nepřetržitě 37 let! Členská základna sboru má 32 členů (13 žen a 19 mužů). Z tohoto počtu je sestavováno 1 družstvo žen a dnes již jen 1 družstvo mužů (bývala dvě), která se každoročně zúčastňují hasičských soutěží, nejčastěji 22. okrsku. Po několik let pravidelně družstvo žen obsazuje čelní umístění v soutěžích, což nelze říci o mužích.

Vstup do kalendářního roku, je již tradičně po mnoho let, zahajován lednovým hasičským bálem. Ten se až do minulého roku pořádal v sále u Faltů v Domousnicích. Bohužel, ten letošní byl majiteli restaurace odřeknut. Byli jsme postaveni před řešení „ano či ne“, a když ano, tak „kde“? Na schůzi byly dány tři návrhy: Ujkovice, Petkovy a Řitonice (zde je menší sál cca 75 míst). Po hlasování zvítězilo domácí prostředí. Velkým „nepřítelem“ pořadatelů byly jednak silné mrazy, způsobující nám zamrzání přívodu vody a pak neochota pomoci, od některých členů sboru. Přesto zdravé jádro členské základny, za výpomoci několika členů sboru z Veselice, ples zabezpečilo a uskutečnilo jej, ke spokojenosti všech návštěvníků.

Začátkem února proběhla v klubovně SDH výroční valná hromada. Zhodnotili jsme činnost sboru za rok 2016, sestavili a schválili plán činnosti na rok letošní. Nezapomněli jsme ani na kulturní aktivity, které spočívají hlavně v pořádání tanečních zábav během léta. Tyto se budou konat na tanečním parketu v přírodním areálu bývalé školy. Příprava bude vyžadovat značné úsilí a velké množství odpracovaných hodin. Ty bohužel vykonávají tzv. „tahouni“, kteří jsou z řad těch dříve narozených členů SDH.

Náš sbor velmi dobře spolupracuje s obecním úřadem, kde pomáháme při zajišťování a pořádání různých akcí. Krom jiného i pro děti a mládež, jako pálení čarodějnic, ukončení školního roku, karnevaly a mikulášská nadílka. Loni se mikulášská nadílka obzvlášť vydařila, byla započata průvodem obcí, kde Mikuláš s družinou jeli v kočáře taženém koňmi (zajistila stáj Pod Barvínkem). Rozdávání dárek dětem proběhlo v sále v bývalé škole.

Letos 1. dubna jsme pomáhali při organizaci dětského karnevalu. Bylo krásné počasí a v doprovodu rodičů a prarodičů se zúčastnilo dost dětí, jak místních, tak z přilehlých obcí.

Na valné hromadě SDH poděkoval starosta obce p. Josef Pavlíček členům za účast na všech akcích pořádaných obecním úřadem. Velice ocenil, že valná hromada se jednomyslně shodla přispět na druhou etapu rekonstrukce střechy řitonského kostela částkou ve výši 10 000 Kč.

Dne 18. března svolal starosta 22. okrsku p. Mikulášek valnou hromadu okrsku do Ledců. Valné hromady se zúčastnilo 12 zástupců sborů Prodašice, Ledce, Řitonice a Rabakov. Jeden z úkolů, které byly navrženy na tento rok, je uspořádání námětového cvičení v Řitonicích v období květen – červen.

Závěrem chci konstatovat, že naše obec má 81 stálých obyvatel. Stávajícím nejstarším členem sboru je pan Josef Pavlíček st., který se 1. 3. 2017 dožil úctyhodného věku 93 let. Při této příležitosti ho zástupci SDH navštívili s gratulací.

Větší část roku je ještě před námi a s ním i plnění celé řady dalších úkolů. Přejeme si, aby pro nás rok 2017 skončil úspěšně!

Budeme-li chtít zachovat v obci hasičský sbor, čeká nás nelehký úkol: Získat do našich řad mladou generaci!

Bohumil Křeček, jednatel SDH

CO NOVÉHO NA VESELICKÉ FARMĚ

Permafarma
permafarma veselice

Vážení čtenáři,
dostal jsem příležitost napsat pár vět o novinkách na mé veselické farmě.

Na první pohled se toho za poslední rok moc nezměnilo, ale děly se věci uvnitř. Uvnitř farmy a také uvnitř mě. Přednáškový sál bude již brzy dokončen. Bude mít kapacitu pro ubytování několika desítek lidí, velkou plochu pro různé kulturní, sportovní a vzdělávací akce a také i kuchyňské zázemí pro vaření.

Jak je vidět už od silnice opravili jsme střechu nad hlavní budovou farmy, kde budou do budoucna byty pro zaměstnance a pravděpodobně i ustájení pro koně. Další střecha nás čeká nad zbývající starou budovou, kde bude sklad na ovoce a zeleninu.

Dají-li to okolnosti a také finanční prostředky chtěl bych se na podzim pustit do opravy budovy bývalého kravínu. Cílový stav je výroba potravin z toho, co na poli a v sadu vypěstujeme.

Připravujeme také řemeslné dílny pro kovařinu, truhlářinu a keramiku, což vše bude i jako zážitkový program pro hosty farmy.

Na pole se vrátily žížaly. Tisíce těchto tvorů denně kypří půdu, dělají ji svými exkrementy úrodnější, a to všechno zadarmo. Za rok na jeden hektar prokypří a prohnojí několik desítek tun hlíny. Když jsem pole koupil, nebyly tam téměř žádné. Po roce se objevily jen tam, kde jsme zapravili hnůj do půdy. Teď už jsou všude. Z toho mám největší radost. Je to pro mě důkaz, že to dělám správně, neboť se do půdy opět vrací život.

Počínaje lednem tohoto roku se farmaření už mohou věnovat na 100% a počítám také s větší úrodou zeleniny a prodeje zeleninových bedýnek. Stále ještě prodáváme brambory, mrkev a červenou řepu z loňské sklizně.

Zelenina i ovoce budou do budoucna klíčovými produkty farmy.

A proč vlastně zeleninu a ovoce pěstujeme?

Klasická strava velmi dobře vyživuje tělo a rostlinná strava ještě navíc i duši.

Lidé, kteří nejedí maso a mléčné produkty jsou mnohem citlivější a vnímavější.

Lidé si často nevšimnou nebo nemají tu rozlišovací schopnost. Tím, že jedí maso zvířat, způsobují jejich utrpení a tím i sami jsou méně citliví k utrpení jiných zvířat a hlavně lidí. Projevuje se to právem volby, jako základní přirozenost každého člověka, která je narušena právě tou menší citlivostí k utrpení a bolesti. Cožpak denně nekoukáme na neskutečné krutosti v televizních zprávách, nevolíme dokola politiky, kteří lžou a kradou. Cožpak svými daněmi nepodporujeme vyzbrojování armády a poplatky mezinárodním rádo by mírovým organizacím, které zabíjejí

tisíce nevinných lidí? To jsou podle mě důsledky snížené citlivosti tím, že zabíjíme a jíme zvířata.

Ztrácíme tím i spoustu zdravotních výhod. Po celoživotní konzumaci průmyslově zpracovaných potravin a v současné době i daleko dříve mnoho lidí trpí takzvanými civilizačními onemocněními a celou řadou chronických nemocí.

Doktor T. Colins Campbell ve své knize Čínská studie tyto nemoci nazývá jako nemoci z blahobytu. Pan Cambell prokázal, že příčina srdečních onemocnění, rakoviny, diabetu, obezity, šedého zákalu, makulární degenerace, Alzheimerovy choroby, roztroušené sklerózy, osteoporózy a dalších mají stejnou podstatu. Přílišnou konzumaci živočišných bílkovin. Tedy masných a mléčných výrobků. Prokázal, že strava založená na přírodní rostlinné stravě má velké zdravotní výhody a je dokonce léčivá.

Náprava věcí je tak jednoduchá. Prostě si nenecháme ničit vlastní půdu vysokou mírou mechanizace a chemizace. Můžeme pak jíst bezpečné potraviny, které skutečně pocházejí ze zdravé a úrodné půdy.

Většina orné půdy na zemi je využívána pro pěstování potravy pro hospodářská zvířata a energetické plodiny. Je snad přirozené, aby v přírodě existovaly hektary monokulturních plantáží rostlin? Příroda se takto sama od sebe nechová, pokud ji člověk příliš neomezuje. V přírodních systémech existuje obrovská pestrost všech druhů rostlin, hmyzu a živočichů. To zajišťuje stabilitu a vyváženost. Můžeme říct jinými slovy celistvost. Toto slovo je právě klíčové ve všech lidských systémech, kterým často ta celistvost chybí a je nahrazována monokulturami rostlinnými, živočišnými a politickými.

Pokud na jedné ploše střídáme řepku s pšenicí a kukuřicí nelze hovořit o celistvosti a nastupuje jednostranná vyčerpanost půdy, její nadměrné zhutnění a další nemoci. Zdánlivá záchrana přichází hnojením chemickými solemi a stále dokonalejší mechanizací. Když už to půda nezvládá, a to nezvládá již více než 40 let, rostliny jsou podvyživené a nemohou se sami léčit. Další zdánlivá záchrana a dnes snad již i nutnost, je používání fungicidů, pesticidů, herbicidů a dalších látek, které ještě víc ničí život v půdě. Toto všechno nakonec zkonsumují hospodářská zvířata a ty poté sníme my.

Hospodářská zvířata také nejsou zdravá a musí se čas to léčit. Jaké to má důsledky jsem již naznačil.

Nakonec musí přijít zdánlivá záchrana a to jsou léčiva a lékařská péče. Nepřipadá vám to trochu podivné? Často totiž stejné chemické společnosti „zachraňují“ půdu, zvířata i člověka.

Zemědělský, agrochemický a potravinářský průmysl spolu s farmaceutickým průmyslem neumožňují plnohodnotný život člověka, jako vysoce rozvinuté duchovní bytosti, která plně využívá svůj potenciál. Již jsem to psal minule, ale nic lepšího zatím neznám. Řešením je pochopení procesů v půdě a krajinně a v péči o půdní úrodnost. Vyživovat spíš půdní organismy než hnojit rostliny. Biologické zemědělství je řešením na mnoho problémů. Nejde o názvy bio, organické, permakulturní nebo jiné, ale o celostní přístup k půdě a hospodaření na ni.

Úrodnou a zdravou půdu lze budovat odspodu, resp. od záhonu k poli. Od pole k místní úrodnosti. Od místní úrodnosti k úrodnosti krajiny. Od této krajiny k celému kraji a tak dále až k celému státu. Nyní je lépe pochopitelný tak často používaný pojem lokální. Naplněný „úrodností“ v nezákladnějším slova smyslu.

Doufám, že se nám již trochu daří zvyšovat úrodnost části Veselických záhonů a polí a možná i kousku krajiny.

Hezké jarní dny přeje firma Jagava Permafarma Veselice a její lidé.

Mgr. Tomáš Franěk

VÁNOČNÍ MŠE V KOSTELE V ŘITONICÍCH

Strýček Sobota oznamuje velkým zvonem začátek nedělní mše sloužené panem farářem Buchtou. Zpěv farníků s hudbou varhan pana Pavlíčka, rolníka ze Řitonic. Paprsek slunce procházející barevným oknem přes kamenný oltář a odrážející se v pozvednuté monstranci.

Takové vzpomínky, na dobu nedělních bohoslužeb, navštěvovaných v dětství s prarodiči, jsem si uvědomoval při nevšedním zážitku z Vánoční mše Jakuba Jana Ryby, který jsme si s manželkou z kostela v Řitonicích odnesli.

Kostel je zasvěcený sv. Štěpánu, prvnímu mučedníku křesťanství a patří mezi nejstarší dochované církevní stavby v okolí. Původně gotická stavba je datovaná před rok 1362 a je i po všech přestavbách, navzdory své sešlosti, významnou církevní památkou. Téměř 700 let stará historie kostela je připomínkou náboženské tolerance a lidské soudržnosti, která již několikrát zabránila jeho zániku. Je i svědkem náboženských a společenských změn, které se v průběhu času v Čechách odehrály.

Prvním patronem kostela je v roce 1362 vzpomenut vладыka Jan z Veselice. Když Janův díl vsi získávají kostečtí Vartenberkové, stávají se patrony kostela, držitelé 2. dílu Veselice, rytíři z Nechanic. V roce 1393 se připomíná Ctibor a po něm Vlastek, který tam v létech 1406 – 1417 jmenoval 6 kněží.

Za vlády nad vsí a nad kostelem Janem Semečkou ze Semčic a Rovaldem z Ledec, postihují celou farnost husitské války. Při husitských nájezdech, proti členům Panské jednoty na Kosti a na Veliši, dochází k poničení vsi i kostela. Obyvatelstvo z Řitonic a okolních vsí se před husity ukrývalo v lesích v okolí Mílové Hůry, Žlunova a v odlehlěj-

ším Křížánku. Začas byl kostel s přispěním farníků z místa i z okolních vsí znovu obnoven. Po drobných změnách v držení Řitonic, přicházejí noví významní patroni kostela Bubnové z Bubna, páni na Břežně. Do jejich majetku se ves dostává v roce 1576, za Heřmana z Bubna, pána na Skašově.

Za švédské okupace kostecka v třicetileté válce, bylo zničeno mnoho usedlostí v okolí, a Řitonic z toho nevyjímaje. Jen jedno stavení se zde zachovalo. Ještě 12 let po válce, v roce 1660, se o sešlosti vsi, fary a kostela píše v kostelní knize. Ale za dva roky již oznamuje boleslavský děkan Jan Havlík arcibiskupu pražskému: „**Kostel v Řitonicích je bez faráře, ale mše se v opraveném kostele konat mohou. Neopravili jej jeho patroni Bubnové z Bubna, ale rytíři Koučové na Domousnicích a na Veselici, kteří tam mají rodinnou hrobku**“.

Od prohraného stavovského povstání, nastalé třicetileté války a hlavně po jejím skončení, v roce 1648, byly protestantské víry Habsburky zakázané a tvrdě pronásledované. Postihuje to i řitonicou farnost. Jako Bubnové na Břežně, přestoupili i Koučové na Domousnicích a Veselici, když se tvrději vymáhala reformace i s pomocí vojska,

ke katolíkům. S nimi i jejich 119 poddaných a jen 4 poddaní uprchli pro víru ze země. Doba, ve které pod vlivem Husova učení, z něho vzešlých válek a následného reformačního hnutí v církvi, kdy 90% obyvatel Čech přijalo víru kalicha, se stala minulostí. Kdo nepřestoupil ke katolíkům, musel odejít ze země. S lidem odcházejícím pro víru odešli i protestantští kněží. Katolických duchovních nebylo tolik, aby je nahradili. Potíže s obsazením fary v Březně a v Řitonicích, popisuje historik Šimák v knize Zpovědní seznamy Arcidiecéze pražské: „**Arcidiecéze pražská má roku 1671 dva vikariáty. Frýdlantský a Mladoboleslavský, ke kterému Březno a Řitonic patří. Osazená fara je v Benátkách a k ní je Březno i s řitonickým filiálním chrámem přivtělené. Řitonická fara je zpustlá. Fara v Březně byla trvale obsazena od roku 1725. Před tím ji střídavě spravovali faráři z Mladé Boleslavi, Bělé a Dobrovice.**“

Zaniklá fara v Řitonicích byla obnovena a osazená knězem až od roku 1796. Od toho roku se zde již píše matřiky pro vsi (podle originálu seznamu): Řitonic, Rousínov, Čížovky, Skyšice, Domousnice, Rabakov, Veselici s Rychnovama a Lhotkou, Petkovy a Lhotou. Potíže nebyly jen s nedostatkem duchovních, ale také s poddanými, obrácenými na katolickou víru, navyklými přijímat pod obojí. Místní šlechta, pro zachování klidu ve svých vsích, porušovala tehdy platné zákony a poddané pro víru nepronásledovala. Doloženo je to výnosem Adama Maxmiliána z Bubna na Březně ze 14. listopadu 1721, který tím riskoval i uvěznění. Hrabě, ještě daleko před vydáním tolerančního patentu Josefem II., povoluje „na další časy“ dodávání vína z březenské vinice pro věřící do kostelů sv. Václava v Březně a sv. Štěpána v Řitonicích. Ani sto let od počátku reformace nezabránilo v těchto kostelích přijímání pod obojí, byť vína neposvěceného.

Kostel v Řitonicích byl během dlouhých let svého trvání postupně upravován a přestavován. Barokní přestavba, s ponecháním gotických prvků v kněžišti, byla započata v roce 1669. K prodloužení kostela došlo v roce 1709. Postupně při úpravách mizely i některé části vnitřní výzdoby, připomínající jeho starobylost.

Na kameni s ostatky svatých, umístěném na hlavním oltáři, byl ještě v roce 1800 nápis: „**Vysvěcen roku 1655**“. Při opravě chatrného stropu byla v roce 1801 sejmuta a již nevrácena okrouhlá dřevěná deska s leto počtem roku 1660 a s nápisem zlatým písmem psaným: „**Tento strop jest vyzdvižen vlastním nákladem urozených a statečných rytířův pana Zikmunda a Karla Koučův.**“ Erby patronů kostela, namalované na zábradlí kruchty kolem roku 1620, byly v roce 1858 zatřeny barvou.

V létech 1896 – 1903 dostává kostel současnou podobu. Je nově vymalován a je pořízeno jeho vnitřní vybavení. Informace k celkovému projektu z té doby chybí, ale lze doložit autora výmalby, akademického malíře Josefa Hübsche z Prahy. Sochařské a kamenické práce byly, podle dopisu napsaného farním úřadem, dohodnuty v C. K. odborné kamenické škole v Hořicích v roce 1896. Uběhly dva roky, a zápis ve školní kronice pod pořadovým číslem 749 z roku 1898, již dokládá dodání tří soch do Řitonic: „**20. května 1898 odvezeny ze školy (v Hořicích) sochy sv. Štěpána, sv. Jana Nepomuckého a sv. Josefa pš-**

touna, jež ústav tamnímu kostelu v Řitonicích (diecéze litoměřické) věnoval.“.

749. 20. května 1898. Dveřem se školy sochy sv. Štěpána, sv. Jana Nepomuckého a sv. Josefa pš-touna, jež ústav farnímu kostelu v Řitonicích (diecéze litoměřické) věnoval.

Podle školní evidence známe autorství jen k soše sv. Štěpána. Patří Ladislavu Kofránkovi, v té době žáků 3. ročníku čtyřletého studia sochařského oddělení. Sochy, určené k osazení do výklenků jeho vnější štítové zdi, byly zatím umístěny provizorně. Sv. Štěpán byl umístěn nad prozatímní dřevěný hlavní oltář a zbylé dvě sochy na místa oltářů vedlejších. Nový hlavní oltář, kazatelna a křtitelnice pochází též z dílen školy a byly zhotoveny v novogotickém slohu z bílého pískovce, těženého v dnes již zaniklém kamenolomu v Lukavci u Hořic.

První instrukci o zhotovení vnitřního zařízení doručuje ředitelství odborné školy farnímu úřadu v Řitonicích dne 25. června 1900 :

„**Důstojnému farnímu úřadu v Řitonicích: Doplnujíc svoje sdělení o osazování nové kazatelny pro Váš Chrám Páně, sděluje podepsané ředitelství následující podrobnosti.**

1) Pro součásti kazatelny ráčtež poslati 5 vozů, z nichž alespoň jeden aby byl ližinový, kdežto ostatní mohou být korby. Vozy tyto necht' přijedou do zdejší odborné školy v sobotu dne 30. června o 7 hodině ráno, kdež se kusy naloží a přes neděli k Vám odvezou.

2) Pro osazování bude vyslán pan c. k. učitel Josef Šolc a dva žáci, kteří přijedou v pondělí dne 2. července o 3/4 na osm ráno do Jičína, kam ráčte pro ně poslati povoz na nádraží...“.

Důstojnému farnímu úřadu
v Řitonicích.

Doplnujíc svoje sdělení o osazování nové kazatelny pro Váš Chrám Páně, sděluje podepsané ředitelství následující podrobnosti:

- 1) Pro součásti kazatelny ráčtež poslati 5 vozů z nichž alespoň jeden aby byl ližinový (kdežto ostatní mohou být korby). Vozy tyto necht' přijedou do zdejší odborné školy v sobotu dne 30. června o 7 hod. ráno, kdež se kusy naloží a přes neděli k Vám odvezou.
- 2) Pro osazování bude vyslán pan c. k. učitel Josef Šolc a 2 žáci, kteří přijedou v pondělí dne 2. července o 3/4 na 8. do Jičína, kam ráčtež pro ně poslati povoz na nádraží.

Do října roku 1903 bylo zařízení kostela postupně dodáváno a osazováno žáky kamenického oddělení 3. třídy, čtyřletého studia, pod dozorem c. k. odborného učitele pana Josefa Šolce. Kazatelnu začal personál ško-

ly osazovat hned po příjezdu z Jičína a práce trvaly do 7. července. Křtitelnice zhotovená podle návrhu profesora Cechnera a se svolením c. k. ministerstva výuky, kostelu v Řitonicích věnovaná, byla osazována od 15. do 16. července v roce 1901. O dva roky později, 17. října 1903, oznamuje ředitelství školy farář Antonín Buchtovi, že 21. října se počnou nakládat díly oltáře a odeslány budou dráhou. Školní kronikář v Hořicích pod pořadovým číslem 1186 zapsal: „**Oltář, jenž je rovněž bezplatným věnováním chudému, však starobylému kostelu řitonickému**“. Oltář byl v dílnách školy zhotoven podle návrhu z žakovského odborného kreslení profesora Weinzettla a ukřižovaný spasitel na oltáři je zhotoven podle modelu Pilzova. Díly oltáře byly dopraveny do Řitonic a jejich osazování panem učitelem Šolcem se 4 žáky, bylo prováděno od 26. října do 3. listopadu. Po osazení oltáře a postavení lešení, umístil školní personál dříve dodané sochy, do výklenků ve štítové zdi. Místa bočních oltářů zůstala zatím v chrámové lodi prázdná. Byla osazena později, pravděpodobně z výnosů sbírek a darů jak předpokládal pan farář Bucht, při přenesení soch původních na štítovou zeď.

O dojem ze světla procházejícího oknem nad novým oltářem při první půlnoční mši hned po opravě kostela v roce 1903, se s námi již nikdo nepodělí. Kronikář to nezaznamenal a pamětníci odešli s víc jak jedním stoletím lidského věku.

I po tak velkém odstupu času, ve kterém se odráží dnešní zchátralost kostela, vidíme jeho poslední přestavbu, ztvárněnou mladými začínajícími umělci, jako zdařilou.

Malířské práce Josefa Hübsche v Řitonicích, patří k jeho rané tvorbě, kdy mu bylo kolem 25 let. Jeho dva nástěnné obrazy, vyplňující gotickou klenbu v kněžišti, stojí rozhodně za pozornost. Za svého života vymaloval na 100 chrámů v Čechách, na Moravě, Slovensku, Německu, Rakousku, Haliči, Dalmácii i jinde v Evropě. Sochařské a kamenické práce byly dohodnuty panem farářem Antonínem Buchtou v C. K. odborné kamenické škole v Hořicích v roce 1886. Jen dva roky po jejím založení. Dochovaná korespondence mezi ředitelstvím školy a panem farářem, podává dobrou informaci o jeho řízení všech prací, souvisejících s uměleckou výzdobou kostela. Pro zdařilou spolupráci s kamenickou školou, si dovolím malé osobní srovnání: Opomeneme-li chrámová měřítka, tak celkový dojem při vstupu do kostela v Řitonicích se shoduje se vstupem do katedrály sv. Víta v Praze. V obou případech je nápadný dominantní pohled na prostý bílý oltář s křížem spasitele, ozářený světlem barevné vitráže gotického okna.

Neodbočím od tématu s připomenutím další významné sochařské a kamenické tvorby hořické školy. Je k zhlédnutí při návštěvě sochařského parku v Hořicích, na kopci Gotthardu, nebo také na hřbitově padlých vojáků v bitvě v prusko-rakouské válce v roce 1866. Kamenná budova kaple, stojící v Kbelnici uprostřed vojenského hřbitova, byla postavena na přelomu 19. a 20. století, podle návrhu profesora Weinzettla, ředitele hořické školy, o kterém již ve stejné době byla zmínka při návrhu řitonického oltáře.

Výuka ve škole v Hořicích pokračuje bez přerušení dodnes a její umělecké tvorbě se dostalo pocty nejvyšší. Studenty a učiteli zhotovená socha sv. Anežky čes-

ké u příležitosti 800. výročí jejího narození, putovala jako dar Královéhradeckého kraje papeži Františkovi. Má své místo v Kapli sv. patronů zemí Evropy, v bazilice sv. Petra ve Vatikánu.

Po roce 1906 ještě výbavu kostela obohatily varhany darované **Emou Destinovou**. Jsou upomínkou na její návštěvy kostela při letních pobytech na zámku v Domousnicích.

Od začátku 50. let 20. století byl správcem farnosti farář pan Josef Bucht. Přes nepřízeň doby k církevním památkám, opravil sám s pomocníky střechu kostela a vedle stojící zvonici. Oddálil tak chátrání vzácné církevní památky, uchováající v sobě věčnost ducha celé farnosti, která nás i po více jak 100 letech od své poslední přestavby, překvapí souladem stavebních slohů napříč staletími.

Kolem kostela býval hřbitov, kde se pohřbívalo až do založení hřbitova nového, kolem roku 1845 za vsí u lesa. Železné kříže, značící dávné hroby, tam ještě řídce bývaly v 50. letech minulého století. Dnes již hřbitov připomínají jen náhrobní desky bývalých farářů na kostelní zdi a náhrobky domousnické šlechty při ní. Travnatá plocha kolem kostela ale dál zůstává posvěcenou zemí, do které byly po 500 let ukládány ostatky zemřelých z celé farnosti. Matrikáři k jejich jménům zapsali: „**Odpočívají u sv. Štěpána**“.

Hranolová bedněná zvonice, stojící vedle kostela, je z 18. století. Trámoví pro 3 zvony je osazeno jen jedním zvonem, a to z poslední čtvrtiny století patnáctého, pocházejícího z anonymní východočeské dílny.

V úvodu zmíněná mše, v podání pardubické vokálně-instrumentální skupiny ReBelcanto, byla dalším benefičním koncertem s výnosem určeným na opravu kostela. Zájem obecního zastupitelstva v Řitonicích, v čele se starostou Josefem Pavlíčkem, opravit kostel, ve spolupráci s Římskokatolickou farností, je příkladný a zasluží si poděkování. Dává naději, že kostel bude dál významným místem setkávání lidí z okolních obcí, tak jak tomu bývalo v minulých, téměř sedmi stech letech.

I v době dnešní, plné spěchu a s častým nepochopením jednoho druhým, prochází do kostela gotickým oknem s obrazem Srdce Páně světlo naděje pro všechny, v chrámové lodi přítomné a zve tam ty, kteří jej ještě nespátřili.

Za umožnění přístupu k cenným informacím patří mé poděkování paní PhDr. Oldřišce Tomíčkové z Městského muzea v Hořicích, panu Mgr. Karlu Chutnému a paní Mgr. Aleně Jurigové z Oblastního archivu v Jičíně a paní PhDr. Simoně Jemelkové z Muzea umění v Olomouci.

Láďa Matoušek

Další použité prameny k článku: Kronika obce Řitovice, A. Sedláček, Hrady, zámky a tvrze Království českého; E. Poche a kol. Umělecké památky Čech, svazek 3.; P. David a V. Soukup, Velká turistická encyklopedie, svazek 3.; K. Kuča, Dřevěné a polodřevěné kaple, kostely a zvonice České republiky.; J. Chromovský, Dopis.; J. V. Šimák, Zpovědní seznamy Arcidiecéze pražské.; J. Hübsch, O malbách chrámových.; P. Toman, Nový slovník Československých výtvarných umělců.

PŘEDSTAVENÍ NOVÉHO VESELICKÉHO DOMU RODINY SUKOVÝCH

Slaměný domov na Veselici

Byli jsme požádáni šéfredaktorem časopisu ZV, Ing. Jiřím Camprem, jestli bychom nenapsali naše zkušenosti se stavbou slaměno-hliněného domu a my jsme s radostí vyhověli. Mnozí z Vás jste si jistě všimli, že se na Veselici staví trochu netradiční dům z pohledu moderního člověka. Netradiční, i když vlastně tradiční použitým materiálem a také svým částečně kruhovým tvarem. V různých fázích stavby chvíli vypadal jako rozhledna, chvíli to vypadalo, že zde bude Safari a s ním i žirafy. Někdo mu říká „Čapí hnízdo“ jiný „opičárna“, někdo „včelí úl“ nebo „hříbek“. Hodně lidí přibrzdí a se zájmem si jej prohlížejí. Většinou lidem se líbí a jsou zvědaví, jak bude vypadat po svém dokončení. Každopádně je to náš budoucí domov – slaměno-hliněný dům.

Sláma a jiné rostlinné materiály se v historii používaly vždy. Největší rozmach však souvisel s vynálezem balíkováčky. Již z roku 1886 bylo zdokumentováno použití balíků při stavbě školy v Nebrasce v USA. Pravděpodobně nejstarší dvoupodlažní slaměná budova stále stojí nedaleko Paříže. Stavěli se domy malé i větší, kostely i ranče a dodnes jich hodně stojí bez známek poškození. Po celém světě existují tisíce takových domů. U nás v ČR je zatím počítáme na stovky. Mezi oblastmi, kde se dnes nejvíce staví slaměné budovy, patří jih USA, Mexiko a Čína. Jejich výhoda je především nízká cena balíků a možnost svépomocné stavby. V Evropě, v Čechách a na Moravě je rozšíření přírodních materiálů a to dřeva, hlíny, rákosu a slámy spojeno s venkovem. Sláma se používala na výrobu došků, jako výplňový a ztužující materiál pro výrobu cihel z nepálené hlíny, hliněných omítek i zdí. Dokonce se našly příčky z lisované slámy i v pražské Lucerně. Velký zlom ve změně použitých stavebních materiálů a odklon od dřevostavby znamenaly zákony z doby Marie Terezie, kdy vzniká tradice masivních zděných staveb, která je patrná dodnes v myšlení lidí i v legislativě.

Možnost stavět dům ze dřeva, slámy a hlíny nás nadchnul od začátku, kdy jsme se o této technologii dozvěděli. Průběžně jsme zjišťovali další informace, které nás jen utvrzovaly v tom, že to je ten správný materiál pro vytvoření našeho nového domova. A nebylo to jen o stavbě domu. Stále více jsme se zamýšleli nad naším životem ve městě a pomalu směřovali k zjednodušení života bez stresu, šonu a smogu. Život ve městě některým lidem vyhovuje, ale nám už ne.

A protože je vše propojené, tak vývojem procházely také i změny, které se týkaly zdravého stravování, názory na zdravotnictví a množství léků, školství, politiku a stavu celého našeho globálního světa. Ale to je na další povídání.

Pokud bychom chtěli shrnout, proč jsme přírodní dům začali stavět, tak to bylo hlavně z těchto důvodů:

- na stavbě domu se můžeme podílet vlastníma rukama
- stavbou takového domu zatížíme méně životní prostředí a využijeme místní přírodní materiály v blízkosti stavby

- dřevo, sláma a hlína, se kterou pracujeme, je příjemná na dotek, voní a celkové klima v domě je velmi příjemné.

Studii a projekt domu nám dělali architektka Karolína Klinecká, projektant Daniel Grmela a Ludvík Trnka, kteří se dlouhodobě zabývají stavbou slaměných domů. Výsledný tvar vycházel z naší představy, která se postupně vyvíjela z čistě kruhového domu do konečného půdorysu ve tvaru šnečí ulity.

Mezi často kladené otázky od mnoha lidí patří obava z hlodavců. Pravděpodobně se shodneme na tom, že myši nám vlezou všude. Tudíž se dostanou i do stále více používaného polystyrenu. Z pohledu slamáku je sláma tvořena celulózou, kterou hlodavci neumí strávit. V případě, že by si chtěli ve slámě budovat cestičky a obydli, tak si vyberou spíše polystyren, kde jim po vyhledání prostoru zůstanou otevřené na rozdíl od balíků, které jsou v neustálém tlaku z vlastního slisování, tak i od sousedních balíků v konstrukci a cestičky se za nimi zavírají. A nakonec, omítnutá zeď hlodavce už vůbec neláká, protože z každé strany je omítka silná kolem 4 až 6 cm a někde i více. Tento fakt budeme mít možnost ověřit vlastními zkušenostmi a po čase Vám můžeme dát vědět.

Co se týká hořlavosti, můžeme balíky přirovnat k telefonnímu seznamu, který při působení ohně po krajích ohoří, ale těžko vzplane, spíše pouze doutná. Stejně tak je to i se slisovaným balíkem slámy ve stěně. Rizikem je hlavně volná sláma na stavbě. V případě oboustranného omítnutí omítkou se již jedná o povrch odolný vůči požáru, jak to prokázaly i zkoušky, které se dělají již několik desetiletí.

Vlhkost je jednou z nevýhod balíků slámy. Je potřeba však s touto skutečností počítat od samotného projektu, přes ochranu balíků během výstavby, až po konečnou úpravu stěn omítkami nebo dřevěnou konstrukci. Během výstavby jsme balíky (obzvláště ve střeše) chránili plachtami a snažili se střechu co nejdříve zabezpečit. Pro konečnou vnější ochranu slaměných stěn jsme zvolili vnější vápenné omítky a vápno, které jsme si na místě vyhasili, jsme míchali ve velké talířové míchačce spolu se slaměnou řezankou. Sice se s vápnem hůře pracuje, protože musíte pracovat v rukavicích, ale zase vydrží mnohem déle, než vnější hliněná omítka a nevymývá se.

Způsobů výstavby slaměných domů je více. V našem případě se jedná o dřevostavbu sloupkové konstrukce s tepelnou izolací ze slaměných balíků. Sloupky jsou umístěny na vzdálenost délky balíku, což je v našem případě 70 cm. Ve stěnách jsou však otvory – okna a dveře, u kterých se velikost vkládaných balíků musí upravovat.

Výhodou slaměných domů je, že v létě se nepřehřívají a v zimě v nich neprotopíte „majlant“. Sláma má výborné tepelně-izolační vlastnosti a tuto skutečnost ještě podpoří slaměná izolace ve střeše. Sláma je i výborný zvukově-izolační materiál. V mnoha zemích jsou z nich vyrobeny i hudební nahrávací studia a hlavně patří mezi obnovitelné zdroje, protože obilí se znovu zaseje a druhým rokem je opět sláma. Se slaměnými balíky se dobře

doplňují vnitřní hliněné omítky, protože slouží jako výborná tepelná akumulace. Také dobře pohlcují a opět uvolňují vlhkost do interiéru, proto je prostředí v domě příjemné a zdravé.

Pro stavbu slaměného domu je výhodou, že lze obvykle sehnat balíky poblíž místa výstavby. Při stavbě přírodního domu je potřeba počítat s přirozenými cykly v přírodě. Což Vás vrátí trošku nohama na zem. Shánět balíky je potřeba včas a to v době ještě před sklizní obilí. Hlínou na omítky je potřeba také vytěžít včas, aby přes zimu mohla vymrznout.

Námi použitá sláma je částečně z pšenice vypěstované na sousední Permafarmě Jagava. Odtud máme cca 500 ks balíků. Dalšíh 150 ks balíků máme od pana Havla ze Zelenecké Lhoty. Dům jsme začali stavět v loňském roce 2016, ale balíky jsme sháněli již o rok dříve, v roce 2015.

V roce 2016 jsme pořizovali ještě další balíky od pana Havla, celkem 300 ks. Celkem bylo do konstrukce domu vloženo cca 750 ks balíků. 100 ks jsme odprodali budoucím stavitelům ze slámy a zbylé balíky používáme pro dotěšňování mezer, řezanku do omítek a na mulčování na zahradě a na podestýlku pro zvířata.

Balíkováná sláma musela být dobře vyschlá a dostatečně pevně slisovaná. Proto jsme se po sklizni obilí vždy řídili počasím. Když na ní napršelo, tak jsme museli zase pár dnů počkat, abychom slámu balíkovali suchou. Na pomoc a rady jsme si pozvali Jirku Pelce, který má velkou zkušenost s výrobou balíků právě pro slaměné domy. To jsme tenkrát ještě netušili, že bude naším stavitelům spolu s Jankem a Jardou, "klukama z hor", kteří nám po dobu stavby výrazně pomáhají, abychom dům nestavili šest let, ale měli ho zhruba za dva roky hotový. Balíky se museli na zimu uskladnit pod střechou. To nám bylo umožněno u Tomáše Fraňka na sousední far-

mě. Velkým pomocníkem při uskladňování nám byl Dorin. Plošinu na svezení balíků z pole nám zapůjčil Joska Rýdl, který nám pomáhal i s vozením balíků. Hlínou využíváme na vnitřní omítky a máme ji již nakopanou v místě budoucího jezírka.

Při jednotlivých etapách stavby nám pomáhali i kamarádi, které stavba zajímala, a proto se jí rádi zúčastnili. Zednické práce, zejména základové pasy, ztracené bednění a desku pod kamna jsme dělali společně s partou zedníků okolo Honzy Bureše z Poděbrad. Dřevěnou konstrukci, která tvoří nosnou část domu, nám dělali tesaři Štěpán Rosyvka, Vítek a Honza. Konstrukce je ze zimního dřeva, které je odolnější vůči škůdcům, houbám a plísním. Dřevo je natěžené v zimě, a proto má daleko méně mizy, je tvrdší, lépe se opracovává a nemusí tak dlouho vysychat. Důležité bylo i zakrytí střech fólií EPDM panem Najmanem a jeho kolegy. V současné době nám pomáhá i Milan Rys se svedením vody ze střech, kterou budeme používat na zalévání nebo vracení zpět do krajiny. Stavba je plánovaná jako svépomocná, takže si stavbu řídíme sami. Některé stavební práce zvládneme a ostatní děláme s pomocí řemeslníků. I stavba kořenové čistírny je pro nás důležitá, abychom použitou vodu sami přečistili a vrátili zpět. Také chceme vybudovat terasy se záhony a stromy na navážce a skládce, kterou postupně rekultivujeme.

Pokud budete mít zájem, tak bychom Vás v příštím článku mohli seznámit s technologií stavby a jednotlivými etapami, kterými jsme si procházeli.

Mějte se moc pěkně a všechny Vás velice zdravíme.

Monika, Daniel, Bára a David Sukovi

PTACTVO NAŠEHO BLÍZKÉHO OKOLÍ

Čížek lesní (*Carduelis spinus*)

Čížek lesní je malý žlutozelený pěnkavovitý pták, vyskytující se hlavně v jehličnatých lesích, středních a vyšších poloh. Mimo dobu hnízdění se vyskytuje také v lužních lesích, ovocných zahradách a parcích.

Sameček má temné temeno a samička má jemné opeření kolem zobáku.

V době hnízdění tokající sameček létá s rozmáchlými křídly a rozestřeným ocasem.

Pevné a lišejníkem dobře maskované hnízdo si staví vysoko, těsně při kmeni, ve výšce 10 m i více.

Hnízdění začíná koncem dubna či začátkem května. Na 5-6 vajíčkách sedí 12 až 14 dní.

Mladé na hnízdě krmí oba rodiče a to po dobu 13 až 15 dní. Pak mladí z hnízda vylétají a živí se sami, různými semeny, především z olše.

V zimě čížci poletují v hejnech a také se často objevují na zahradních krmítkách.

Pro svůj zpěv bývají někdy chováni i v klecích.

Josef Antoš – Dolní Bousov

ZA ZVĚŘÍ NAŠICH POLÍ, LUK A LESŮ

Bobr evropský (*Castor fiber*)

Je to mohutné zvíře, které dosahuje váhy až 30 kg a celkové délky až 1 metr, z čehož 35 cm tvoří plochý a holý ocas. Bobr obýval naše území již ve středověku, svědčí o tom řada názvů míst a obcí. Lidé odedávna bobry lovilí nejen pro cennou kožešinu, ale byl i oblíbenou surovinou středověké kuchyně.

Bobr je celkově přizpůsoben životu ve vodě, mezi prsty zadních nohou má plovací blány. Dokáže být pod vodou až 15 minut. Staví dokonalé hráze, kterými zadržuje vodu a zaplavuje tak rozsáhlá území. Svými silnými dlátovitými zuby dokáže ohlodat a pokácet i silné stromy. Zejména topoly, vrby, olše a břízy. Mladými větvemi těchto stromů se živí a dělá si z nich zásoby ve svých doupatech. Do těchto doupat mají vchody vybudované pod hladinou vody. Doupě má vystlané suchým rákosem, hoblinami a suchou buřínou.

Bobři žijí v rodinných společenstvích. Samice vrhá začátkem srpna 2 – 4 mláďata, která hned od narození vidí. Zhruba po pěti týdnech opouštějí spolu s matkou doupě a začínají konzumovat trávu v okolí svého obydlí. Svoji činností napáchali bobři značné hospodářské škody. Proto byli intenzivně loveni a poslední bobří vyhyli u nás kon-

cem devatenáctého století na jihu Čech. V poslední době se však bobři u nás znovu objevují a s nimi se objevují i staré problémy, o kterých nás ochotně informují naše sdělovací prostředky.

Miloslav Konývka, hajný - Záhuby

OZNÁMENÍ O UKONČENÍ OBOU TĚCHTO RUBRIK A PODĚKOVÁNÍ REDAKČNÍ RADY OBĚMA DOPISOVATELŮM

Na žádost dopisovatelů p. Josefa Antoše z Dolního Bousova a p. Miroslava Konývky ze Záhuby ukončujeme otiskování rubriky „Ptactvo našeho blízkého okolí“ (otištěno 26 článků), a rubriky „Za zvěří našich polí, luk a lesů“ (otištěno 25 článků). Důvodem této jejich žádosti je skutečnost, že ptáci i zvěř, vyskytující se v naší oblasti, byly již všechny popsány.

Redakční rada oběma dopisovatelům děkuje za jejich dlouhodobou, úspěšnou a velice prospěšnou dopisovatelskou činnost.

MED A SKOŘICE

Směs medu a mleté skořice napomáhá k odeznívání příznaků některých nemocí.

Vědci ji proto doporučují jako velmi účinný zdraví podporující prostředek.

Také zjistili, že konzumace této směsi v rozumných dávkách neublíží ani diabetickým pacientům.

Skořice patří mezi jedny z nejzdravějších druhů koření na světě. Má celou řadu léčivých účinků a je vhodnou volbou, pokud ji chceme užívat pravidelně.

Med má celou řadu léčivých účinků, především díky své antioxidační schopnosti a svým antibakteriálním účinkům.

Med a skořice jsou vhodné jako doplněk léčby následujících nemocí a jejich příznaků:

- **Nemoce srdce:** Smíchejte med s mletou skořicí a mažte na chléb místo džemu či marmelády. Jezte pravidelně ke snídani. Směs medu a skořice snižuje hladinu cho-

lesterolu v krvi a chrání pacienty před infarktem. Vrací cévám a žilám jejich pevnost a pružnost.

- **Artritida:** Ráno a večer vypijte šálek horké vody se 2 lžičkami medu a lžičkou skořice. Pak odeznívají příznaky chronické artritidy.
- **Infekce močového měchýře:** 2 lžičky medu a lžičku skořice promíchejte ve sklenici vlažné vody. Vypití pak potlačí infekci močového měchýře a močových cest.
- **Bolesti zubů:** Smíchejte lžičku skořice a 5 lžic medu. Směs aplikujte 3x denně na bolavý zub a bolest pak postupně ustane.
- **Cholesterol:** 2 lžičky medu a 3 čajové lžičky skořice smíchané s 2 dl horké vody dokáže snížit hladinu cholesterolu o 10 % do 2 hodin. Samotný med, je-li užíván denně, zabraňuje zvyšování hladiny cholesterolu.
- **Nachlazení:** Užívejte 3 x denně lžičku vlažného medu se čtvrtinou lžičky skořice po dobu 3 dnů. Zbavíte

- se nachlazení, chronického kašle a pročistíte průdušky.
- **Obezita:** K redukci váhy pomůže smíchání 2 lžiček medu s 1 lžičkou skořice zalité horkou vodou. Pije se ráno na lačno. Tím nastartujete svůj metabolismus.
 - **Žaludeční potíže:** Med se skořicí úspěšně léčí bolesti žaludku a chrání jej před vznikem žaludečních vředů. Mimo to lžička skořice a 2 lžice medu požitá před jídlem brání kyselosti žaludku.
 - **Plynatost:** Med a skořice zabraňují tvoření nadbytečných plynů při trávení.
 - **Potíže imunitního systému:** Každodenní pravidelná konzumace přiměřeného množství medu posiluje bílé krvinky v jejich boji s viry a bakteriemi.
 - **Chřipka:** Med obsahuje přírodní látky, jejichž užívání likviduje kmeny chřipky.

- **Pupínky:** 3 lžice medu a 1 lžičku skořice promíchejte v krém. Denně si jej před spaním nanášejte na pupínky (ráno snadno smyjete teplou vodou). Pupínky zmizí do týdne.
- **Rakovina:** Pacienti trpící rakovinou kostí, žaludku a střev by měli užívat směs 1 lžice medu a 1 lžice skořice 3 x denně po celý měsíc.
- **Chronická únava:** Senioři užívající med se skořicí v poměru 1:1 jsou čilejší a pružnější.
- **Zápach z úst:** Ranním kloktáním horké vody s medem a skořicí (po 1 lžičce) máte svěží dech celý den.

Tak jako všechny léky, někomu pomáhají a někomu ne, tak je to i s medem a skořicí. Každý si to musí vyzkoušet sám na sobě a zvolit nevhodnější metodu.

Zdeněk Srb

ČERNÁ KRONIKA OBCE VESELICE A OKOLÍ

Za poslední čtyři měsíce nemuseli policisté Obvodního oddělení v Dobrovici řešit v obci Veselice ani jeden případ. To již neplatí v okolních obcích, kdy v obci Domousnice vyšetřovali hned několik případů.

Na přelomu roku 2016 a 2017 zastavila hlídka dopravního inspektorátu Policie České republiky na silnici v obci Domousnice motorové vozidlo Škoda Felicia, u kterého provedenou lustrací policisté zjistili, že vozidlo má více jak půl roku propadlou technickou kontrolu. Lustrací čtyřicetiletého řidiče hlídka dále zjistila, že tento nikdy nevlastnil řidičský průkaz a navíc má vysloven platný zákaz řízení motorových vozidel, a to od roku 2014 do dubna 2017. Řidiči, resp. neřidiči, policisté sdělili ve zkráceném přípravném řízení podezření ze spáchání trestného činu maření výkonu úředního rozhodnutí a vykázání, za což mu v případě odsouzení hrozí trest odnětí svobody až na tři léta.

V obci Domousnice řešili v lednu letošního roku policisté Obvodního oddělení v Dobrovici i jeden majetkový trestný čin, kdy neznámý pachatel vnikl před prodejnu potravin násilím do klece s propanbutanovými lahvemi a sedm jich odcizil. Majiteli tak způsobil škodu bezmála 10.000,- Kč. Z lupu se však dlouho neradoval, protože za necelý měsíc a půl jej policisté obvodního oddělení ve spolupráci kriminalisty vypátrali a za přečin krádeže hrozí čtyřicetiletému recidivistovi až dva roky vězení. O dva měsíce později se opět v Domousnicích nepohodli dva muži, kdy jeden druhému vyhrožoval ublížením na zdraví. Policisté věc kvalifikovali jako přestupek proti občanskému soužití a spis předali na přestupkovou komisi Magistrátu města Mladá Boleslav k vyřízení.

Prap. Jan Procházka

INFORMACE ZE ŽIVOTA V NAŠÍ OBCI

Novoroční pochod na Veselici

V neděli 1. 1. 2017 se opět konal tradiční novoroční pochod okolím Veselice.

9. ročník odstartoval po přivítání všech účastníků organizátorkou Evou Konývkovou ve 13:30 hod., od místní Veselické hospůdky na zhruba 7 kilometrovou trasu.

Letošního ročníku se účastnilo rekordních 67 účastní-

ků, kteří prošli přes „Malou stranu“ obce k podstavci sochy sv. Jána (socha je v opravě). Bohužel přes mlhu jsme se nemohli z tohoto místa pokochat výhledem na obec a okolí. Odtud jsme se vydali k obci Bačalky, ze které se také pochodu zúčastnilo 7 účastníků.

Potom jsme odbočili do lesa zvaného „Křížánek“, kde se účastníkům s kočárky již šlapalo lépe. Přes les jsme došli

k chatové oblasti, kde bylo opět připraveno malé občerstvení a to teplý čaj pro ty nejmenší a svažené víno pro ty starší promrzlé účastníky. Společně jsme si také opekli vuřty na mobilním ohništi, provedli vyhodnocení a ukončení letošního pochodu.

Závěrem bych chtěl poděkovat všem účastníkům pochodu za podporu, účast a zároveň pozvat všechny milovníky pochodu a čerstvého vzduchu na jubilejní, již 10. ročník, který se bude konat 1. 1. 2018.

Dušan Konývka

INFORMACE Z ČINNOSTI OÚ VESELICE

- ✓ ZO projednalo podmínky výměny vodoměrů a nutnost zvýšení ceny vody ze současných 15,- Kč na 25,- Kč/m³, nejpozději od 1. 7. 2017.
- ✓ ZO odsouhlasilo sponzorský dar na zřízení baby boxu v Kolíně, v částce 15 000,- Kč.
- ✓ ZO odsouhlasilo nákup 50 ks židlí, 2 stolů a 3 venkovních odpadkových košů.
- ✓ ZO projednalo a následně schválilo smlouvy týkající se prodeje pozemků manželů Fraňkových a obce. Výsledkem je dohoda, kdy obec zaplatí za kupované pozemky manželů Fraňkových částku 40 000,- Kč, manželé Fraňkovi za kupované obecní pozemky taktéž částku 40 000,- Kč. Dále se kupující a prodávající strany dohodly, že se budou podílet, vždy polovinou ceny, na nákladech, které v této souvislosti vznikly (vklad do katastru nemovitostí, úřední odhady pozemků, vyměření pozemků).
- ✓ ZO projednalo výsledky kontroly vodovodu provedené hygienickou stanicí v Mladé Boleslavi.
- ✓ ZO projednalo žádost manželů Fraňkových o vyjádření obce v souvislosti s provozováním kovářské, truhlářské a keramické dílny
- ✓ ZO projednalo cenový návrh na opravu místních komunikací
- ✓ ZO projednalo a schválilo posunutí značky označení obce
- ✓ ZO projednalo žádost o připojení chatové oblasti k obecnímu vodovodu

**Miroslav Pažout starosta obce,
Marcela Šafránková**

Z ČINNOSTI SPOZ VESELICE

Dne 10. 12. 2016 jsme uspořádali sraz všech Veseláků, jak dospělých, tak dětí u Vánočního stromečku před Obecním úřadem. Rozloučili jsme se tak se starým rokem, při hudbě, zpěvu a básničkách našich dětí. Občerstvení v podobě čaje, svaženého vína a chuťovek jistě každého zahřálo. U rozsvíceného Vánočního stromečku čekal anděl, který rozdál dětem dárečky. Myslíme, že si tento večer všichni velmi užili a nasáli předvánoční náladu.

30. 4., letos v den Veselické pouti, se slavilo pálení čarodějnic. Uspořádali jsme zábavný program pro děti, v podobě her a soutěží. Nejprve jsme se sešli na návsi a poté šli průvodem k chatové oblasti. Velká účast čarodějnic a čarodějů byla velmi potěšující.

Děti, malé i větší, se předháněly, kdo bude lepší a které družstvo vyhraje. Všechny děti byly odměněny nějakým pamlskem nebo hračkou. Po vyhodnocení masek, se děti odebraly k ohýnku, kde si každý opekli špekáček, který dostal od hasičů. Ti také obstarali limo a i pivo.

Velký oheň zapálil pan starosta kolem 20. hodiny. Komu bylo u ohně teplo, mohl se zchladit dobrým mokem od hasičů. Byli jsme velice rádi, že nám přálo počasí a přišlo hodně občanů a dětí. Další akci, kterou připravujeme, bude vítání občánků a setkání jubilantů.

Děkujeme Všem, kteří pomohli a přispěli na všechny tyto akce.

Za SPOZ Jarmila Bulířová, Věra Pažoutová

SPOLEČENSKÁ KRONIKA

VÝROČÍ

70 let	25. ledna	Irena Marianna Boukalová
	12. dubna	Ludmila Bucková
65 let	28. března	Hana Rýdlová
50 let	23. ledna	Jana Cidlinová
45 let	16. ledna	Jana Bucková
	3. dubna	Martina Kadeřábková
25 let	21. února	Veronika Húbnerová

VÝROČÍ SŇATKU

20 let společného života oslavili dne 28. března **Martina a Radek Jakubcovi**

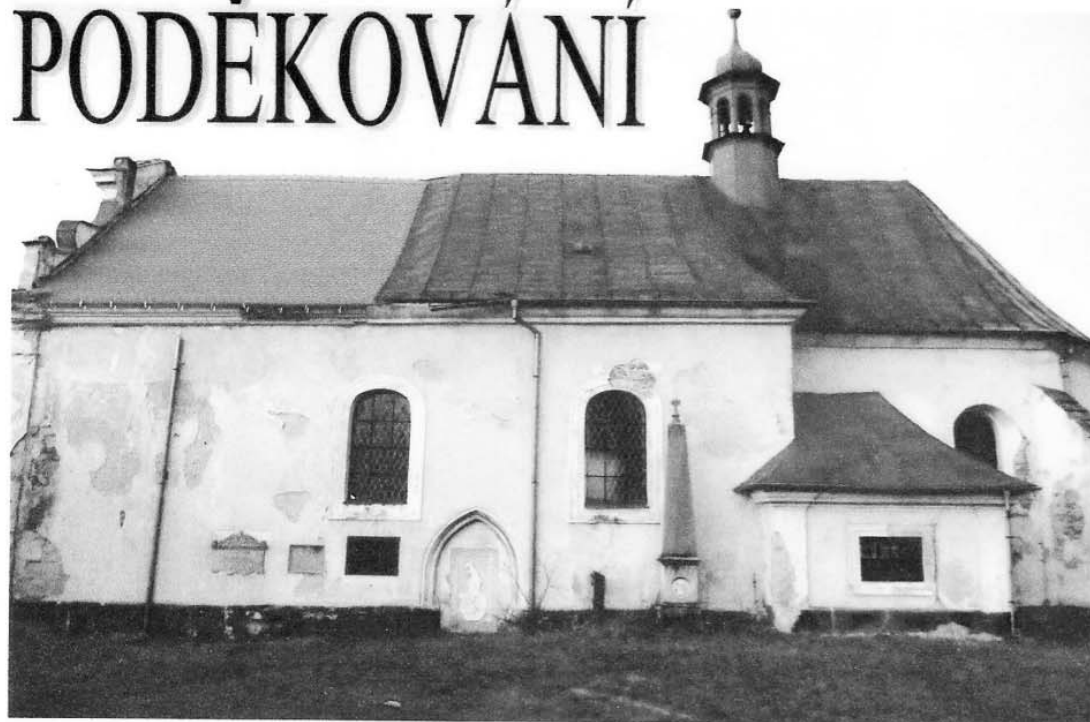
ODHLÁŠENÍ

Irena Blechová - Veselice 20
Lucie Zubajová, Nikola Šuková, Petr Šuk - Veselice 43

ZEMŘELA

Dne 25. dubna 2017 paní **Zdenka Šolcová** ve věku nedožitých 83 let

PODĚKOVÁNÍ

Jménem zastupitelstva obce Řitonic
děkuji obci Veselice za sponzorský
dar 10 000 Kč, který přispěl k úhradě
1. etapy rekonstrukce střechy
kostela sv. Štěpána v Řitonicích

V Řitonicích 27.12.2016

Paulšek

starosta obce

PŘISPĚVATELÉ NA ČASOPIS

NA ZPRAVODAJ PŘISPĚLI (OD 11. 11. 2016 DO 3. 5. 2017):

Matějková M. – 200 Kč, Jakubec R. – 45 Kč, Rýdl M. (Veselice 47) – 200 Kč, Najman S. (Březno) – 200 Kč, Masák M. – 200 Kč, Runcík J. – 730 Kč, Hrdý R. – 50 Kč, Novákovi – 190 Kč, Šoltysová M. – 100 Kč, Bobkovi – 482 Kč, Legnerová A. – 300 Kč, Ďoubalíkovi – 200 Kč, Srb Z. – 150 Kč, Štěpanovská L. – 150 Kč, Brezáni Monika – 200 Kč, Pažout F. – 100 Kč, Rýdlovi (Veselice 28) – 200 Kč, Antošová L. – 100 Kč, Stádníkovi – 150 Kč, Pacákovi – 100 Kč, Šolcová Z. – 200 Kč, Klabanová E. – 200 Kč, Červovi – 45 Kč, Berglová M. – 50 Kč, Šoltys M. – 150 Kč, Šolcová V. – 200 Kč, OÚ Řitonic 1 000 Kč, Matoušek L. – 400 Kč, Šifaldová M.(Dětenice) – 100 Kč

Všem přispěvatelům redakční rada upřímně děkuje

1. KVĚTEN – 1. MÁJ - HISTORIE

První květen patří v České republice k státům vyhlášeným svátečním dnům a zároveň je dnem pracovního klidu.

Z historického pohledu se jedná o mezinárodní dělnický svátek, kdy se stávkou američtí dělníci v Chicagu 1. května roku 1886 snažili formou protestu prosadit osmihodnovou pracovní dobu. Poprvé v historii se Svátek práce slavil 1. května roku 1888 v USA.

V roce 1889 byl 1. květen schválen II. Internacionálou na návrh francouzských socialistů jako oficiální svátek práce.

V českých zemích se poprvé slavil v roce 1890 na Střeleckém ostrově v Praze.

V socialistických zemích patřil 1. Máj k nejdůležitějším dnům v roce, kdy se pořádaly masové prvomájové průvody.

Tradice našich předků

V kalendáři se nachází přesně mezi jarní rovnodenností a letním slunovratem, proto hrál vždy důležitou roli v kalendáři našich předků a praví se, že má magickou moc. Je spojen s germánským svátkem bohyně Walpurgis a keltským svátkem Beltain. Oba se slaví v noci z 30. 4. na 1. 5. a oslavují příchod jara a tepla.

Proto je také významným symbolem této noci oheň, který má za úkol očistit lidi od nečistot a neduhů a také je ochránit.

Tradice stavění májky

Je symbolem jara v celé západní Evropě. Účelem májky je přinesení lesního ducha do vesnice a zajištění jeho požehnání. I proto muži májku bedlivě hlídají, jelikož odcizení májky by znamenalo potupu pro celou vesnici.

Májka je vysoký kůl ozdobený barevnými fábory, pro svoji barevnost je i symbolem jara. Má však jedinečný význam spojený s vyznáním lásky. Chlapec, který se dvoří dívce, vystaví v noci na 1. května menší májku přímo před domem milované dívky. Tato májka značí, že je dívka zadaná a pokud měla dívka i jiného nápadníka, měl onen nápadník za úkol májku zničit a vyměnit za svou vlastní.

Políbek pod rozkvetlou třešní

Je modernější tradicí tohoto dne. Zajistí políbené dívce, aby jí láska vydržela, aby byla celý rok krásná, zdravá a aby neuschla. Není důležité najít přímo třešeň, důležité je, aby strom kvetl, což opět odkazuje na měsíc květen, který je spojen s vyznáváním lásky.

Ačkoli je máj lásky čas, v květnu se tradičně nekonají svatby. Pověry „svatba v máji, do roka máry“ nebo také „svatba v máji, nevěsta na máry“ dodnes odrazují mnoho snoubenců. Ve starších dobách pro nevěstu květnová svatba znamenala květnové početí. Protože ženy pracovaly na polích, tak hrozilo riziko potratu. A také porod v zimních měsících též nebyl ideální, neboť koncem zimy bylo již málo jídla.

V dnešní době se však není čeho obávat a svatby v květnu se stávají romantickou variantou, která se postupně rozšiřuje.

Díky kvetoucí přírodě je atmosféra přímo ideální pro pořádání svateb.

Majáles

Patří k českým tradicím již řadu let. Jsou to studentské veselice, při kterých se slaví jaro, láska a studentský život.

V ČR se Majáles začaly pořádat v 19. století. Charakteristické jsou především průvody různě recesisticky oblečených studentů a volba krále majálesu (v roce 1965 se králem stal slavný americký beatnik Allen Ginsberg). Dnešní Majáles, to je velký hudební festival spojený s různými zábavními soutěžemi prezentujícími dovednosti studentů.

Den matek

Druhou květnovou neděli se slaví Den matek. V tento den se vzdává pocta všem matkám a mateřství. Slaví se v různé dny na mnoha místech po celém světě a vychází

z různých tradic. Kupř. jinak ve Velké Británii (čtvrtou postní neděli), jinak v arabských zemích (21. březen) a v mnoha dalších zemích.

V tento den dávají děti svým matkám dárky, většinou vlastnoručně vyrobené, které jsou všude nejcennější.

Obdobné svátky existovaly po celém světě už v dávnejší historii, např. ve starověkém Řecku se slavil svátek plodnosti a matek, spojený s uctíváním pohanské bohyně Rhey = Kybelé, matky bohů.

V 16. století se v Anglii oslavoval svátek matek pod názvem Mateřská neděle nebo Neděle matek a připadal na postní dobu před Velikonocemi. Mnoho chudých lidí tehdy sloužilo v bohatých domácnostech, daleko od domova a nemohlo trávit čas se svými matkami. Proto sloužící dostávali na tento den volno, aby se mohli vrátit domů nebo navštívit kostel ve svém rodném městě, kde žily jejich matky a další příbuzní.

Myšlenka mezinárodních a pravidelných oslav tohoto svátku vznikla roku 1907 na počest Anny Reeves Jarvisové, která bojovala za práva matek.

O pět let později vyhlásil tehdejší prezident USA Woodrow Wilson první oficiální oslavu Dne matek, konající se druhou květnovou nedělí.

V Česku se slaví podle amerického vzoru, rovněž druhou květnovou nedělí.

V Československu se začal slavít tento svátek v roce 1923. Jeho propagátorkou byla Alice Masaryková. Po druhé světové válce byl postupně komunistickým režimem zatlačován do pozadí, na úkor oslav **Mezinárodního dne žen (MDŽ – slaveného vždy 8. března)**. Přesto se dál, v některých uvědomělých

rodinách, připomínal a po roce 1989 se opět začal Den matek slavít i veřejně.

MDŽ se ale zachovává také, podobně, jako v jiných zemích. V některých zemích se oba tyto svátky (DM a MDŽ) sloučily.

Den otců

Oproti tomuto starému svátku, se v nové době slaví i Den otců, který připadá na třetí neděli v červnu.

Navrátilovi

Ke zpracování bylo použito internetových zdrojů Wikipedie.cz